

SLOVENSKI vestnik

Letnik XXIX.

Celovec, petek, 8. november 1974

Štev. 45 (1684)

Podpredsednik zveznega izvršnega sveta SFRJ in zvezni sekretar za zunanje zadeve Miloš Minič je v forek na seji zveznega zbora skupščine SFRJ govoril o odnosih Jugoslavije s posameznimi sosednimi državami. Glede odnosov z Avstrijo je poudaril:

Naši odnosi z Avstrijo se dobro razvijajo na več področjih, obstojijo pa objektivne možnosti za še širše sodelovanje. Toda odnose med našo državo in Avstrijo obremenjujejo vprašanja, s katerih rešitvijo Avstrija odlašala že dolga leta, in to kljub jasnim obveznostim, ki izvirajo iz mednarodnih pogodb.

Vlada SFRJ, je izročila vladi republike Avstrije 29. oktobra letos protestno noto. Nota je bila objavljena in je naši javnosti znana v celoti. Zato tukaj poudarjam samo dejstvo, da je bil neposredni povod

Svet je pred nalogo da reši vprašanje prehrane človeštva

V Rimu se je v torek začela svetovna konferenca o prehrani. Več kot tisoč delegatov z vsega sveta, med njimi številni zastopniki narodov, ki gladujejo, se je zbralo na velikem posvetu, kjer gre za morda najvažnejše vprašanje današnjega človeštva — kako prehrani svetovno prebivalstvo.

Rimska konferenca se je začela v dneh, ko postaja svetovna prehranska slika mračnejša kot kdajkoli po drugi svetovni vojni. Na to dejstvo je v svojem otvoritvenem govoru opozoril tudi glavni tajnik OZN dr. Waldheim, ki je v dramatičnem tonu prikazal nujnost takojšnjega reševanja problema prehrane.

Svetovna konferenca o prehrani — je poudaril dr. Waldheim — je zadnja velika konferenca Združenih narodov v tem letu. O njej gre beseda, da je odločilne važnosti za ohranitev človeštva. Menil je, da hrana sicer ni edini gospodarski in socialni problem, s katerim se soočata mednarodna skupnost, je pa vsekakor najbolj pereč. To je utemeljil s podatkom, da so se svetovne rezerve živil po letu 1972 znova zmanjšale: rezerve, ki so znašale leta 1970 še okoli 60 milijonov ton, so se v letu 1974 skrčile na komaj 22 milijonov ton.

„Dvesto milijonov otrok strada,“ se je glasila ugotovitev dr. Waldheima, ki je dejal, da so države proizvajalke hrane na nesrečo zasledovale zgolj lastne, nacionalne cilje. Do konca tega stoletja se bo po njegovem mnenju morala proizvodnja prehrane več kot podvojiti. Zato bi morala konferenca izdelati konkretne predloge za rešitev najbolj kriznih delov sveta; to naj bi bil načrt za prihodnje dve leti. Poleg tega bi morali pripraviti načrt za obdobje do leta 1980 in končno še načrt za osemdeseta leta.

Glavni tajnik OZN je naglasil, da takojšnje ukrepanje zahteva nesorazmerje med rastjo prebivalstva

(predvsem v najbolj revnih deželah) in proizvodnjo hrane. Če se proizvodnja v nerazvitih deželah ne bo zvišala, bo čez deset let mednarodna skupnost pred nalogo, da zbere od 85 do 100 milijonov ton žitaric letno, če naj ne dopusti množičnega umiranja v deželah za zdaj še nerazvitih sveta. Zato se je Waldheim zavzel za zvišanje pomoči razvitih za nerazvite.

Že takoj na začetku konference pa se je pokazalo, da je osnovni nesporazum, zaradi katerega proizvodnja hrane v nerazvitih svetih ne raste tako, da bi lahko dohitela rast prebivalstva, treba iskati v političnih tedencah. Tisti, ki proizvajajo največ hrane, računajo, da bo nerazviti svet vedno bolj odvisen od njih in da bo torej hrana njihovo politično orožje.

Prav takim tendencam se hoče zoperstaviti večji del udeležencev svetovne konference o prehrani. Tudi predsednik italijanske republike Leone se je zavzel, da bi problem odpravljanja lakote reševali ne kot nekakšno tehnično, ampak kot žgoče mednarodno vprašanje: „Trebajo poiskati rešitev, ki bo pomagala, da bomo preprečili širjenje prepada med bogatimi in siromašnimi državami.“

BIELKA IN VLAHOV razgovarjala o noti

Avstrijski zunanji minister dr. Bielka je sprejel dne 1. novembra na svojo zahtevo jugoslovanskega veleposlanika ing. Vlahova.

Njun razgovor se je nanašal na dvostranske odnose v luči zadnje jugoslovanske note, s katero je jugoslovanska vlada protestirala pri avstrijski vladi zaradi neizpolnjevanja določil državne pogodbe, ki se nanašajo na zaščito slovenske in hrvaške manjšine ter drugih mednarodnih obveznosti, poleg tega pa obtožila avstrijsko vlado, da dopušča, da se v delu avstrijskega tiska in na avstrijskem ozemlju vodi sovražna propaganda proti Jugoslaviji.

(Besedilo jugoslovanske note v celoti objavljamo na 2. in 7. strani današnje številke — op. ured.)

Z varanjem domače in svetovne javnosti se Avstrija ne bo mogla izogniti svojim obveznostim

Reakcija na zadnjo jugoslovansko noto, ki predstavlja za Avstrijo vse prej kot prijeten seznam neizpolnjenih obveznosti, kljub poskusom omalovaževanja ali celo neodgovornih izpadljivosti ne more prikriti dejstva, da se — z izjemo tistih krogov, ki so svojo razsodnost že posem utopili v strupu nacionalizma — tudi v naši državi polagoma le začnajo zavedati, da je zadeva resna. Toda resna ni le zadeva sama, marveč bodo še daleč bolj resne posledice, če se na odgovornih mestih ne bodo pravočasno odločili za temeljito spremembo dosedanje tozadevne politike.

Taka sprememba je potrebna predvsem v doslej zastopani in vedno spet tudi prakticirani miselnosti, da se bo Avstrija z varanjem domače in svetovne javnosti lahko izognila svojim obveznostim, ki jih ji nalagajo državna pogodba in drugi mednarodni dokumenti.

V jugoslovanski noti podrobno naštetih primeri eklatantnega neizpolnjevanja oziroma kršenja teh mednarodnih obveznosti so tako kričeči, tako pre-

pričljivi in tako obtožujoči, da jih ne bo mogoče zamolčati ali enostavno ovreči. Gre namreč za utemeljena opozorila na delikte, ki jih je Avstrija zagrešila v dvajsetih in deloma celo v petdesetih letih; gre za opomin na neporavnane dolgove, ki težko bremenijo konto mednarodnega ugleda in pogodbene verodostojnosti Avstrije!

Tega dejstva ne more spraviti s sveta še tako prefrigano in dlakocepsko zavajanje javnosti o namevajanem ugotavljanju manjšine. Ne gre za eno ali drugo obliko takega preštevanja, marveč samo za vsebino in namen, torej za načelno vprašanje, ali je Avstrija pripravljena spoštovati mednarodne pogodbe, ali pa hoče izpolnitev svojih obveznosti povezovati z nesprijemljivimi pogoji — z vsemi posledicami, ki bi jih imel tak poskus enostranske revizije državne pogodbe, to je tistega temelja, na katerem je zgrajena suverenost avstrijske republike.

Svojim dolgovom in dolžnostim pa se Avstrija tudi ne more izogniti z nobeno „belo“ ali kakor-

Odločno opozorilo na rušilne sile v Avstriji

Predsedstvo in izvršni odbor republiške konference SZDL Slovenije sta bila na seji dne 30. oktobra seznanjena o izročitvi note republiki Avstriji s strani Jugoslavije dne 29. oktobra 1974. V tozadevnem sporočilu o seji je rečeno:

„Dejstvo, da je bil storjen ta odločni korak s strani Jugoslavije v podporo boju slovenske in hrvaške narodnostne skupnosti v Avstriji za uveljavljanje njenih mednarodno zaščiteneh pravic in s tem tudi v podporo boju vseh naprednih sil proti neofašizmu tako v Avstriji kot drugje v svetu, pomeni obenem tudi odraz našega preko celotne fronte SZDL izjavljenega protesta in volje.“

Predsedstvo in izvršni odbor RK SZDL Slovenije vidita v tej noti jasno in odločno opozorilo na tiste pojave v Avstriji, ki rušijo temelje, na katerih je bila vzpostavljena neodvisna demokratska republika Avstrija, obenem pa postajajo vse večja ovira za nadaljnji razvoj odnosov med sosednjima državama, za katera sta si Jugoslavija in Slovenija vedno prizadevali v skladu z njuno splošno miroljubno mednarodno politiko in posebej z dobrososedskim sodelovanjem.“

Tudi gradiščanski Hrvati

opozarjajo na neizpolnjene obveznosti Avstrije

„Od podpisa državne pogodbe je minilo skoraj 20 let, ne da bi bili sprejeli en sam pozitivni ukrep v smeri zaščite obstoja hrvaške narodne skupnosti. Narobe, v nasprotju s pospeševalno manjšinsko politiko, ki jo je oznanil zvezni kancler, nam zmanjšujejo doslej zagotovljene in v primerjavi z narodnimi skupinami v drugih državah skromne podpore...“

To je le ena izmed ugotovitev gradiščanskih Hrvatov, ki enako kot koroški Slovenci zavračajo neresnične trditve odgovornih in neodgovornih krogov v Avstriji, da je manjšinsko

vprašanje v naši državi že zdavnaj ne samo urejeno, ampak celo vzorno rešeno.

Zelo odločno so se v tem vprašanju izrekli na nedavnem občnem zboru Hrvatskega tiskovnega društva, kjer so opozorili, da je Avstrija v senžermenski mirovni pogodbi in v državni pogodbi leta 1955 prevzela vrsto dolžnosti v korist slovenske in hrvaške narodne manjšine, da pa teh svojih obveznosti kljub jasnim tozadevnim določilom v mednarodnih dokumentih vse do danes ni izpolnila.

Na omenjenem občnem zboru so v tej zvezi prikazali med drugim tudi primer Švice, kjer tako država kot kanton, torej na zvezni in deželni ravni, vsako leto dajeta milijonske vsote za kulturni razvoj majhne reto-romanske skupine — ne da bi ju na to vezala kakšna mednarodna obveznost. Avstrija pa kljub številnim takim obveznostim zelo mačehovsko ravna s svojimi manjšinami, zato pa se v domači in mednarodni javnosti toliko bolj ponaša in se sklicuje na ureditve, ki so vse prej kot zadovoljive in vzorne.

V podobnem smislu je tudi Hrvatsko kulturno društvo na Gradiščanskem ponovno opozorilo na neizpolnjene obveznosti Avstrije ter odločno zavrnilo zagotovila tistih „hrvaških predstavnikov“, ki so z zagovarjanjem asimilacijske politike zgubili vso pravico govoriti v imenu manjšine.

koli pobarvano knjigo, zlasti če gre — kakor kažejo dosedanja koraki v tej smeri na deželni ravni — le za nadaljnjo kapitulacijo pred nemškimi nacionalisti. Dejstva, da je imela tozadevna zahteva kakor tudi tozadevna argumentacija v deželnem zboru svoj izvor na zborovanju KHD, se pobudniki očitno zavedajo, morda celo svamujejo, saj le tako je razumeti, da so svojo popolno odvisnost od teh krogov skušali prikriti za neko izjavo slovenskega predstavnika, ki so jo poprej seveda še primerno manipulirali in ponaredili.

Manipuliranje, ponarejanje in varanje — to so sredstva, ki se jih poslužuje le tisti, ki ve, da njegovi argumenti stojijo na trhljih nogah. Pri doslej objavljenih prvih „listih“ neke „bele knjige“ je vsekakor težko govoriti o stvarnih argumentih, marveč so nekatere trditve naravnost nesramne in jih je mogoče uvrstiti le med izlive neke čudne samozadovoljne ošabnosti. Toda tudi ta bo avtorje in duhovne očete takih proizvodov minila, ko bodo njihove samobvalne trditve konfrontirane s konkretnimi primeri iz koroške stvarnosti.

Nerešena vprašanja bremenijo odnose med Avstrijo in Jugoslavijo

za ta naš korak najnovejši pritisk na slovensko in hrvaško manjšino, katere položaj se tudi sicer nenehno slabša, zdaj pa celo pogojuje njihove osnovne pravice s tako imenovanim „preštevanjem“ manjšine, kar je v popolnem nasprotju s preciznimi in z ničimer pogojenimi določili državne pogodbe o ustanovitvi neodvisne in demokratske republike Avstrije.

Stalno smo opozarjali avstrijsko vlado, da ne uresničuje svojih obveznosti iz državne pogodbe kakor tudi drugih znanih obveznosti do Jugoslavije iz pogodb, ki jih je podpisala tudi sama Avstrija. Nadalje smo opozarjali na delovanje določenih šovinističnih in neonacističnih sil, ki ni naperjeno samo proti pravici in položaju manjšin, marveč tudi proti dobrim jugoslovansko-avstrijskim odnosom, kakor tudi na akcije proti naši državi, ki jih izvajajo s pomočjo avstrijskih javnih občil, s širjenjem napačnih informacij in laži o naši državi, da bi Jugoslaviji povzročili škodo in spodkopali ne le dobre jugoslovansko-avstrijske odnose, marveč tudi odnose med našo državo in tretjimi državami.

Rad bi poudaril, da smo tudi naš najnovejši korak — izročitev note avstrijski vladi — storili v korist ureditve odnosov s sosedno Avstrijo in ustvarjanja možnosti za vsestranski razvoj odnosov in dobrega sosedskega sodelovanja, kar je po našem mnenju v interesu narodov obeh držav. Predvsem pa je to odvisno od pripravljenosti avstrijske vlade, da končno začne konstruktivno reševati obstoječe probleme.

